

*Марченко Т.В.,
викладач,
Коростишівський педагогічний
фаховий коледж імені І.Я.Франка
Житомирської обласної ради,
м. Коростишів
Задарожня І.А,
студентка,
Коростишівський педагогічний
фаховий коледж імені І.Я.Франка
Житомирської обласної ради,
м. Коростишів*

ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Головна мета української системи освіти – створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, формувати покоління, здатне навчатись впродовж життя, створювати і розвивати цінності громадянського суспільства.

Освіта – це визначальний шлях розвитку особистості. Він зумовлений процесом виховання, тому що саме виховання вводить дитину в національну і світову культуру [5].

В основі освітнього процесу має бути особистісно-орієнтований гуманістичний принцип навчання, виховання та міжособистісних стосунків педагога та учнів.

Принцип гуманізації системи освіти передбачає врахування індивідуально-психологічних особливостей, прийняття унікальної неповторності кожного учасника, створення умов для максимального вияву його творчого потенціалу, вільного розвитку, самореалізації, самотворчості у процесі здійснення навчальної і педагогічної діяльності.

Педагогічна діяльність вчителя спрямована, в першу чергу, на дитину, формування та розвиток у стосунках між вчителем та учнями гуманістичних засад: любові до людини, глибокої поваги до людської гідності, позитивного сприйняття індивідуальних особливостей іншої людини, визнання її прав і свобод, бажання співчувати та допомагати іншим.

Провідне місце у професіограмі педагога посідає спрямованість його особистості. Спрямованість особистості педагога – це мотиваційна зумовленість його дій, вчинків, усієї поведінки конкретними життєвими цілями, джерелом яких є потреби, суспільні вимоги. Педагогічна спрямованість особистості – це стійка мотивація формування особистості учня, її всебічного гармонійного розвитку. Саме ця спрямованість вважається гуманістичною [2].

Питання гуманістичної спрямованості розвитку сучасної педагогічної теорії й практики як основи нового педагогічного мислення аналізуються у працях провідних вітчизняних учених таких, як Ш.О. Амонашвілі, І.Д. Бех, А.М. Бойко, О.І. Виговська, О.І. Вишневський, І.Л. Волков, С.У. Гончаренко, Т.І. Гончарова, Н.М. Дем'яненко, І.А. Зязюн, Г.І. Іванюк, Є.М. Ільїн, Б.З. Козак, В.Г. Кремень, С.М. Лисенкова, Л.І. Макарова, Л.С. Нечепоренко, В.М. Оржеховська, Н.С. Побірченко, С. Русова, О.Я. Савченко, Г. Сковорода, С. Соловейчик, О.В. Сухомлинська, В.О. Сухомлинський, В.Ф. Шаталов, І.С. Якиманська та інших.

Значних успіхів тільки тоді, коли враховує умови та обставини, в яких протікає виховний процес, уважно аналізує наслідки своїх виховних дій і робить з них правильні висновки [3]. Вже багато сказано про серйозні недоліки нинішнього шкільного виховання. У них винні не тільки несприятливі умови, недбайливі учні та батьки, які ухиляються від виконання своїх виховних функцій. Вчителі, вихователі повинні визнати і свою частину провини у виникненні кризи у вихованості, духовності сучасного покоління. Низький рівень професіоналізму, що породив авторитарну педагогіку, став головною причиною відчуження вихованців від своїх вихователів [4]. Таке важливе справжнє перетворення педагогічних взаємин можливе на основі ідей демократизації та гуманізації школи, на відродженні унікальних людських почуттів – піклування про дітей, любові і милосердя. У зв'язку з цим завдання нинішнього вихователя полягає в тому, що педагогічна позиція повинна бути делікатною і непомітною, можливо більш прихованою від вихованця.

Головними постійними вимогами, що пред'являються до педагога, є любов до дітей, любов до педагогічної діяльності, наявність глибоких спеціальних знань по предмету, що викладається, широка загальна ерудиція, педагогічна інтуїція,

високорозвинений інтелект, високий рівень загальної культури і моральності, професійне володіння різноманітними методами навчання і виховання дітей

Гуманістичний смисл педагогічної діяльності властивий багатьом видатним педагогам різних часів і народів. Виховання заради щастя дитини – такий гуманістичний смисл педагогічної діяльності В.О. Сухомлинського. Видатний педагог К. Д. Ушинський заклав теоретичні основи національної гуманної педагогіки. Ідеальний педагог тонко відчуває душевний стан своїх учнів, убачає в них особистості, які гідні такої самої поваги та визнання своїх прав, як і дорослі люди [6]. Ствердження гуманістичного мислення передбачає розуміння педагогом суспільно-економічних і політичних змін, що відбуваються, чутливість до зрушень в особистості вихованців, їх позицій, цінностей, потреб, мотивів; неупинне переосмислення своїх освітніх дій.

Гуманістична спрямованість особистості вчителя означає ставлення до дитини як до найвищої цінності, визнання її права на свободу і щастя, вільний розвиток і прояв своїх здібностей. Вільно реалізувати свої творчі можливості задля себе й оточення людина може лише за наявності віри в саму себе. Остання зміцнюється тоді, коли сприймаються й оцінюються не тільки її позитивні якості, а й уся особистість загалом, тобто коли її люблять, поважають її гідність, виявляють гуманність [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балл Г.О. Гуманістичні засади педагогічної діяльності / Г.О.Балл // Педагогіка і психологія. – 1994. – №2. – С.3–12
2. Євтух М.Б. Сучасні тенденції професійної підготовки вчителя / М.Б.Євтух // Педагогічна газета. – 2002. – №8–9. – С.7.
3. Підласий І. П. Виховання замовляли? –Харків, 2012
4. Підласий І.П. Педагогіка початкової школи: підручник.–2010
5. ПодмазінС. Бібліографічний опис для цитування: ПодмазінС. І. Особистісноорієнтована освіта: сутність і зміст / С. І. Подмазін// Культурологічний вісник. –2006. –Вип. 16. –С. 123–128
6. Ушинський, К. Д. Людина як предмет виховання. –М., 1946